

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/ 2 - 5264 din 03.09. 2020

La nr. 18-23-7908 din 26 august 2020

Ministerul Finanțelor

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6775 din 03.09.2020

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 270/2018, Legea nr.60/2020, Legea nr.69/2020)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii Integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei nu a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și nici pe portalul particip.gov.md, astfel nefiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat.

Suplimentar, se remarcă că autorul proiectului nu a asigurat nici informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, condiție prevăzută de art.9 a Legii nr.239/2008 „(1) După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”.

În consecință, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, iar părțile interesate nu au avut acces la proiectul în cauză pentru a-și exprima opiniile, comentariile și recomandările asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Prezentul proiect de lege implică modificarea cadrului normativ care stabilește modul de subvenționare a dobânzilor și rambursare a TVA.”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propun amendamente la următorul cadru normativ:

- Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar - se propune excluderea limitelor de norme didactice instituite pentru volumul de muncă prestat de către cadrele didactice în perioada primului semestru al anului de studii 2020-2021 (septembrie - decembrie 2020), cu posibilitatea Guvernului de a prelungi această termen respectiv, dar nu mai mult decât cu 6 luni de la data expirării acestuia;

- Legea nr.60/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative - se propune reglementarea unei noi noțiuni de „producători agricoli afectați de calamitățile naturale”, stabilirea beneficiarilor Programului de subvenționare a dobânzilor, se specifică perioada pentru care se vor achita subvențiile pentru producătorii agricoli afectați de calamitățile naturale, reglementează cuantumul mărimii minime a sumei rambursării TVA, precum și modalitatea rambursării acesteia pentru producătorii agricoli afectați de calamitățile naturale.

De asemenea, se instituie moratoriu asupra controalelor fiscale, planificate sau inopinate, efectuate la fața locului, la sediile, locurile de desfășurare a activității sau de aflare/păstrare a bunurilor producătorilor agricoli afectați de calamitățile naturale, pentru o perioadă de până la data de 31 decembrie 2020, precum și abrogarea art.VI din Legea nr.69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a consolida cadrul normativ aferent salarizării activității didactice desfășurate de către cadrele didactice, inclusiv cu funcții de conducere în instituțiile de educație timpurie, învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar, precum și prevederea măsurilor de susținere a producătorilor agricoli afectați de secetă și calamitățile naturale, în contextul situației epidemiologice (COVID 19) și efectele acesteia asupra economiei naționale.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

În conținutul notei informative se prezintă argumente referitoare la condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Reieșind din argumentele prezentate în nota informativă, cât și din prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia presupune cheltuieli financiare din bugetul de stat.

În acest sens, în nota informativă se menționează că: „Majorarea volumului de muncă al cadrelor didactice implică cheltuieli suplimentare de personal pentru 3 luni (achitarea lunii decembrie se va produce în ianuarie 2021). Costul total al resurselor financiare suplimentare este estimat pentru anul 2020 în volum de 104.741 mii lei și urmează a fi identificat în bugetul de stat. Finanțarea măsurilor care constau în acordarea suportului pentru producătorii agricoli afectați de secetă și alte condiții climatice nefavorabile prin compensarea sumei dobânzii lunare achitate la creditele contractate se va realiza prin prisma Programului de subvenționare a dobânzilor, iar finanțarea măsurilor care constau în rambursarea TVA pentru aceștia se va realiza prin prisma Programului de rambursare a TVA.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative “textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sunt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale

și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În textul proiectului de act normativ se conțin prevederi care reglementează activitatea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării responsabil de coordonarea aprobării numărului suplimentar de ore ce depășește limita admisă în art.17 din Legea nr.270/2018.

De asemenea, dispozițiile propuse vor implica activitatea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură responsabilă de elaborarea raportului general care include agenții economici beneficiari de compensații pentru diminuarea consecințelor naturale asupra recoltei anului 2020.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de Ministerul Finanțelor și are drept obiectiv instituirea moratoriului asupra controalelor fiscale, planificate sau inopinate, efectuate la fața locului, la sediile, locurile de desfășurare a activității sau de aflare/păstrare a bunurilor producătorilor agricoli afectați de calamitățile naturale, pentru o perioadă de până la data de 31 decembrie 2020, abrogarea art.VI din Legea nr.69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificare unor acte normative, precum și unele amendamente la Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, Legea nr.60/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative, în vederea susținerii unor categorii de subiecți în contextul situației epidemiologice (COVID 19) și efectele acesteia asupra economiei naționale.

Prin proiect se promovează interesul public de a consolida cadrul normativ aferent salarizării activității didactice desfășurate de către cadrele didactice, inclusiv cu funcții de conducere în instituțiile de educație timpurie, învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar, precum și prevederea măsurilor de susținere a producătorilor agricoli afectați de secetă și calamitățile naturale, în contextul situației epidemiologice (COVID 19) și efectele acesteia asupra economiei naționale.

Deși în conținutul proiectului nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție, se atestă că în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, iar părțile interesate nu au avut acces la proiectul în cauză pentru a-și exprima opiniile, comentariile și recomandările asupra acestuia.

03.09.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Maia GONTA, Inspector principal

